

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 11 DÉCEMBRE 1924.

Projet de loi

modifiant les articles 24 et 36 de la loi du 19 décembre 1864 relative aux fondations en faveur de l'enseignement public ou au profit des boursiers.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESSIEURS,

Aux termes de l'article 24 de la loi du 19 décembre 1864, relative aux fondations d'enseignement public et de bourses d'étude, les traitements du secrétaire et du receveur de chaque commission provinciale des fondations de bourses, sont fixés par la commission et ne peuvent excéder ensemble 5 p. c. des recettes ordinaires.

Ces 5 p. c. représentent actuellement environ 4,000 francs pour la province d'Anvers, 1,500 francs pour la Flandre Orientale et la province de Namur, 18,500 francs pour le Brabant, 850 francs pour la Flandre Occidentale, 10,000 francs pour le Hainaut, 5,000 francs pour le Limbourg et 3,200 francs pour le Luxembourg.

Pareille rémunération pouvait paraître suffisante en 1864. Elle ne l'est assurément plus aujourd'hui, étant données, d'une part les conditions difficiles de l'existence, et d'autre part la grande diffusion de l'enseignement qui a considérablement accru le nombre des demandes de bourses, et par voie de conséquence, le travail imposé aux employés des commissions provinciales.

Leurs fonctions, particulièrement pour les provinces de Brabant et de Hainaut, où il existe respectivement 223 et 119 fondations dont chacune a sa dotation spéciale comprenant de nombreux immeubles et des bien meubles de toute nature, sont délicates, complexes et absorbantes. C'est ainsi que pour les fondations du Brabant, le mouvement des fonds atteignit en 1922, fr. 2.094.106,91, que plus de 800 demandes de bourses (824 en 1922) doivent y être annuellement examinées, exigeant l'étude d'actes constitutifs, la plupart très anciens et souvent d'une interprétation difficile, l'examen des titres de chaque candidat.

En fait, la plus grande partie de ce travail incombe au secrétaire et au receveur. Les membres de la commission, choisis dans les divers arrondissements de la pro-

vince, réunis dans des séances forcément espacées, ne pourraient, quels que soient d'ailleurs leur dévouement et leur compétence, assumer l'administration journalière des fondations ni se consacrer à l'instruction préparatoire des affaires.

Le projet apparaît donc, dans son principe, d'une équité incontestable.

Le chiffre de 15 p. c. auquel il restreint la part des recettes ordinaires qui peut être consacrée à la rémunération et à la pension du personnel des commissions semble suffisant. Dans ces limites, chaque commission fixera le traitement de ses agents, en tenant compte du travail exigé, de l'importance des recettes et de la quotité des revenus que laisseront disponible le service des bourses et les frais de gestion.

*
* *

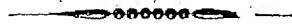
L'article 36 de la loi permet aux fondateurs de bourses de se réserver soit à eux, soit à un, deux ou trois de leurs plus proches parents *mâles*, le droit de collation.

Le projet propose de supprimer dans cet article le mot *mâles*.

Le vote successif des lois permettant aux femmes l'accès de fonctions publiques, et les admettant à remplir des mandats électifs, justifie suffisamment la proposition.

Le Ministre de la Justice,

F. MASSON.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 11 DECEMBER 1924.

Ontwerp van wet

tot wijziging van de artikelen 24 en 36 der wet van 19 December 1864 betreffende de stichtingen ten behoeve van het openbaar onderwijs of ten behoeve van de beurshouders.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

MIJNE HEEREN,

Naar luid van artikel 24 der wet van 19 December 1864 betreffende de stichtingen ten behoeve van het openbaar onderwijs en de studiebeurzenstichtingen, wordt de bezoldiging van den secretaris en van den ontvanger van iedere provinciale commissie voor studiebeurzenstichtingen door die commissie vastgesteld en mag de bezoldiging van beiden te zamen niet meer dan 5 t. h. van de gewone inkomsten bedragen.

Dit bedrag van 5 t. h. beloopt thans ongeveer 4,000 frank voor de provincie Antwerpen, 1,300 frank voor Oost-Vlaanderen en de provincie Namen, 18,500 frank voor Brabant, 850 frank voor West-Vlaanderen, 10,000 frank voor Henegouwen, 5,000 frank voor Limburg en 5,200 frank voor Luxemburg.

Dergelijke bezoldiging kon voldoende lijken in 1864. Thans is dit zeker niet meer het geval, zoo wegens de moeilijke bestaansvoorwaarden, als wegens de groote uitbreiding van het onderwijs, waardoor het aantal verzoeken tot het verkrijgen van beurzen aanzienlijk aangegroeid is, met het gevolg dat het aan de bedienden van de provinciale commissie opgelegde werk eveneens in hooge mate toegenomen is.

Hun bezigheden, bijzonder in de provinciën Brabant en Henegouwen, waar respectievelijk 223 en 119 stichtingen bestaan die elk haar speciale dotatie bezitten, waarbij talrijke onroerende en roerende goederen van allerlei aard hooren, zijn kiesch, ingewikkeld en veeleischend. Zoo beliepen voor de stichtingen in Brabant de verhandelde bedragen in 1922, 2.094.106,91 frank; meer dan 800 aanvragen tot het verkrijgen van beurzen (824 in 1922) dienen jaarlijks in overweging genomen. Daarvoor moeten de oprichtingsakten, die voor her meerendeel zeer oud, en dikwijls moeilijk te verklaren zijn, bestudeerd worden en dient de aanspraak van ieder kandidaat onderzocht.

Feitelijk wordt het grootste gedeelte van dit werk door den secretaris en den ontvanger verricht. De leden van de Commissie, die gekozen zijn uit de verschillende arrondissementen van de provincie en die slechts met groote tusschenpoozen bijeenkomen, zouden, niettegenstaande al hun toewijding en hun bevoegdheid, het dagelijksch beheer over de stichtingen niet kunnen waarnemen, noch zich wijden aan het voorbereidend onderzoek der zaken.

Principieel lijkt het ontwerp derhalve onbetwistbaar gerechtvaardigd.

Het cijfer van 15 t. h. waartoe het gedeelte der ontvangsten beperkt wordt, dat mag gebruikt worden voor de bezoldiging en de pensioenen van het personeel der commissies, schijnt te volstaan. Binnen die grenzen zal elke commissie de bezoldiging van haar bedienden bepalen in verband met den te verrichten arbeid, de grootte der ontvangsten en de renten die, na den dienst der beurzen en aftrek van de kosten van beheer, beschikbaar blijven.

Bij artikel 36 der wet wordt aan de stichters van beurzen de bevoegdheid toegekend om, hetzij te hunnen behoefte, hetzij ten behoefte van een, twee of drie hunner naaste *mannelijke* verwanten het recht van begeving voor te behouden.

Het ontwerp stelt voor het woord « *mannelijke* » te schrappen.

Nu achtereenvolgens wetten werden gestemd waarbij de vrouwen tot de openbare bedieningen worden toegelaten en haar wordt vergund verkiezingsmandaten waar te nemen, kan de gegrondheid van dit voorstel niet worden in twijfel getrokken.

De Minister van Justitie,

F. MASSON.

PROJET DE LOI

modifiant les articles 24 et 36 de la loi du 19 décembre 1864 relative aux fondations en faveur de l'enseignement public ou au profit des boursiers.

Albert,

ROI DES BELGES,

A tous présents et à venir, Salut.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

L'article 24 de la loi du 19 décembre 1864, relative aux fondations en faveur de l'enseignement public ou au profit des boursiers, est remplacé par la disposition suivante :

Les traitements, les indemnités de quelque nature qu'elles soient, les pensions du receveur, du secrétaire et des autres employés ainsi que les versements éventuels à effectuer pour eux en vue de leur participation à une caisse de pension sont fixés par la Commission et ne peuvent excéder ensemble 15 p. c. des recettes ordi-

ONTWERP VAN WET

tot wijziging van de artt. 24 en 36 der wet van 19 December 1864 betreffende de stichtingen ten behoeve van het openbaar onderwijs of ten behoeve van de beurshouders.

Albert,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Artikel 24 van de wet van 19 December 1864, betreffende de stichtingen ten behoeve van het openbaar onderwijs of ten behoeve van de beurshouders, wordt door de volgende bepaling vervangen :

De wedden, de vergoedingen van welken aard ook, de pensioenen van den ontvanger, den secretaris en de overige bedienden, alsmede de eventueel voor hen te storten bedragen met het oog op hun deelhebbing in een pensioenfonds, worden door de Commissie vastgesteld en mogen bij elkaar 15 t. h. van de gewone ont-

naires. Les secrétaires pris parmi les membres de la Commission ne jouissent d'aucun traitement ni d'aucune indemnité.

ART. 2.

L'article 36 de la dite loi est remplacé par la disposition suivante :

Les fondateurs de bourses peuvent se réserver, soit à eux, soit à un, deux ou trois de leurs plus proches parents, le droit de collation.

Pour pouvoir exercer ce droit, les parents désignés devront réunir les conditions de capacité et de moralité déterminées par l'article 16.

Donné à Bruxelles, le 9 décembre 1924.

vangsten niet overschrijden. De uit de leden der commissie benoemde secretarissen ontvangen geenerlei jaarwedde of vergoeding.

ART. 2.

Artikel 36 van bedoelde wet wordt door de volgende bepaling vervangen :

De stichters van beurzen kunnen het recht van begeving hetzij voor zich zelf, hetzij voor een, twee of drie hunner naaste verwanten voorbehouden.

Om dit recht te kunnen uitoefenen moeten de aangewezen verwanten aan de bij art. 16 bepaalde voorwaarden van bevoegdheid en zedelijkheid voldoen.

Gegeven te Brussel, den 9^e December 1924.

ALBERT.

Par le Roi :
Le Ministre de la Justice,

Van 's Konings wege :
De Minister van Justitie,

F. MASSON.